

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Голос Макъ

1923-рэ ильсүм
пътхапзи
кынчельжанагыу кыдкын

№ 150 (22359)

2021-рэ ильэс

МЭФЭКУ

ШЫШХЪЭИУМ и 19

ОСЭ ГҮЭНЭФАГЬЭ ИИЭП
КЫХАТЫУТЫГЪЭХЭР ҮКИ
НЭМҮКИ КҮЭБАРХЭР
ТИСАЙТ ИЖҮҮГҮӨТЭШТХ

WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъээзет

Щытхъум ипарк къызызIуахыгъ

Абхаз гуфаклохэм афэгъэхыгъэу Щытхъум ипарк Къэрэшэе-Щэрджэсүм ипсэуплэу Старо-Кувинскэм къышызэуахыгъ.

1864 — 1867-рэ ильсүм Абхазын егъэзыгъекіе къикыжыхи, Старо-Кувинскэр ипсэуплэу къыхээзыгъэ ахбазхэр бэ мэхъух. Грузиен иуэшыгъэ кулхэр 1992-рэ ильсүм Абхазын щыхъункіхэ зэхъум Къэрэшэе-Щэрджэсүм щышкялхэр зэо-машом хэхъагъэх. Абхазын гүсэ фэхъугъэх.

Республикэм щаплугъэ нэбтырэ 13 лыхъужъэу заом щифэхыгъ. Шышхъэу и 14-м, 2021-рэ ильсүм гуфаклохэм афэгъэхыгъэ зэхахъэхэр Къэрэшэе-Щэрджэсүм щыкIуагъэх.

Дзэклолыим и Щытхъум ипаркэу Щэрджэсъалэ дэтым Хэгъэгү зэошом лыхъужъэу хэклиодагъэхэм, янтернациональнэ пшээриль Афганистан щагъэцакізээ фэхыгъэхэм ясауягъэтхэр дэтых. Республиком ихэбзэ кулыкушихэр, общественнэ ювшэнхэр зыгъэцакіхэр паркын

щышэулагъэх, саугъэтхэм къэгъагъэхэр аклэлъиралхъагъэх.

Старо-Кувинскэм щыкIогъэ зэхахъэм Адыгейим, Къэбэртэе-Бэлкъарым, Дагыстан, Чечэнным, Абхазым, Темир Осетием — Аланием, Шапсыгъэ, Къэрэшэе-Щэрджэсүм ялпыклохэр щышэулагъэх.

Абхаз гуфаклохэм 1992 — 1993-рэ ильсүм лыгъэу зэрахъагъэр тарихым инэклубгъохэм зэрахэмийкокIещтыр, лыхъужъхэр гъашэм щысэтехылэу зэрэштиIехэр, Къэрэшэе-Щэрджэсүм щышкэлэ 13 заом зэрэшыфэхыгъэр зэлукэгъум къышауагъэх.

Къэрэшэе-Щэрджэсүм и Парламент идепутатэу Дэуго Заур, зэхахъэр зезышгэгъэ Роберт Ашбэ, Адыгэ Республикаэм иабхаз гуфаклохэм я Союз ипащэу Къуиць Къэплъан, Къэрэшэе-Щэрджэс Республиком игуфаклохэм я Союз ипащэу Жиров Мурат къэгүшыагъэх.

Абхазын щифэхыгъэхэм зытакыкэ афшыигъуагъэх, аххаз гуфаклохэм я Щытхъум парк къышызэуахыгъ.

ЕМТЫЛЬ
Нурбай.

Псэуплэхэм яшын Юфыгъохэу япхыгъэхэр

Псэуплэ бэдзэрым хэхъоныгъэ ышыным, фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ягъэпсын зиахъщэ хэзыльхъагъэхэм яфитынгъэхэр зэтегъэуцожыгъянхэмкі шэгъэн фаяхэм, нэмүкі социальнэ юфыгъохэм щатегушыагъэх партиеу «Единэ Россием» истратегическэ сессие. Мы льэнхъохэмкі я предложениехэр къахыгъэх депутатхэм, экспертихэм үкіи общественникхэм.

Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм яшын зиахъщэ хэзыльхъагъэхэм яфитынгъэхэр къеухумэйнхэм фэгъээзэхээ ювшэнкіо купым ипащэу, УФ-м и Къэралыгъо Думэ идепутатэу Александр Якубовскэм къызыриуагъэмкі, цыфым ежь иунэ ышын е зэргэгъотын амал къытышт партиеу «Единэ Россием» къыгъэхъазырыгъэ федеральнэ проектикі «Свой дом» зыфиорэм.

Депутатын предложениеу къыхыгъэхэм ашыц къоджэ ипотекэм пыль лимитыр сомэ миллиони 6-м нэгъэсигъэнир ашыкі цыфым ежь иунэ ышын амал илэнэм пае псэолъэшикъыгъохэм ящэфынкі фэгъэкотэнгъэ зиэ чыфэ ыштэн

ыштэнгъынр. Аш фэдэ eklopaklem иштуагъекіе къуаджэхэм үкіи ипсэуплэ мынхэм адэсхэм псэукіе амалхэу ялхэр нахышу ашын алъэкъыщ.

Псэуплэхэм яшын хэхъоныгъэ ышыным пае инфраструктурэ зэтегъэпсыхъагъэ щыгэн зэрэ-

фаер къыхигъэшыгъ общественникэу Светлана Разворотневам. ЧыпIэхэм хэхъоныгъэ ашынхэмкі шапхъэху щыгэн фаяхэр «Единэ Россием» илъэпкъ программэ хэтынхэ фаяу ашылтыгъагъ. Джаш фэдэу шлоки зимиэ юфыгъохэм ашыщэу аш

къыхигъэшыгъэр машинхээр зыдагъэуцшхэ чыпIэхэм ягъэпсын къалхэр ягенеральнэ планхэм къадыхэлтыгъэнхэр ары.

(ИкIэх
я 2-рэ нэклуб. ит).

Наркоманием пэштүек тогъённым епхыгъэ йофыгъохэр

Наркотикхэр хэбзэнчьеу зэрэрагъэклокынхэрэр цыфхэмкэ, къералыгъо хабзэмкэ ыкли ащ епхыгъеу лажьэрэ ведомствэхэмкэ гумэкыгъошкоу щыт.

АР-м хэгъэгү клоц йофхэмкэ и Министерствэ наркотикхэр хэбзэнчьеу гъезеклонхэм пэуцужкыре отдельим иофиштэхэм кызыэралыгъэмкэ, наркотикхэм япхыгъэ гумэкыгъо анах юфыгъо шхъяау министерствэм ыпашхъэ итхэм зэу ащищ. Мыщ бзэджэштагъэху епхыгъэхэр ыкли хэбзэукунонгъэхэр профилактике шыгъэнхэм ишлөнгэшко кызыэралыгъэмкэ кыыхагъэшы.

Наркотик зыхэль пкыгъохэр республикэм къизыхъэхэрэр къеубытгъэнхэр, ахэр լузыгъекыхъэрэм ыкли ар ышхъэкэ зыгъэфедэхэрэм уголовнэ пшьедэкъиж ягъэхыгъэнир, мыльэнкъомкэ бзэджаштэхэм якъихгъэшын фэгъэзагъэхэ подразделенихэм яофиштэн мониторинг шыгъэнир отдельим ипшьэриль шхъяахэм ащищ. Къулыкъум кызыэритгъэмкэ, 2021-рэ ильесым имээи 7-у пкыгъигъэм наркотикхэм япхыгъе бзэджаштэгъи 181-рэ тирестубликэ Ѣыззерахьагъеу агъенэфыгъ. Мы лъэнкъомкэ бзэджаштагъэ зезыхъэгъе нэбгыри 127-мэ уголовнэ юф къафызэуахыгъ. Наркотикхэм япхыгъэхэ бзэджаштагъэху кычлагъэшыгъэхэм япчагъэ процент 83-м клахъэ.

Наркотикыр хэбзэнчьеу кызыэрэрагъэклокынхэрэм епхыгъе бзэджаштэгъе хыльтэе ыкли хыльтэ дэдэ зэррахьагъеу хувгъэ-штэгъе 92-рэ атхыгъ ыкли зэхахыгъе уголовнэ юф 36-рэ хыкумын 1зклагъэхьагъ, нэбгырэ 35-мэ уголовнэ юф къафызэуахыгъ. Джаш фэдэу наркотикыр լузыгъекыщтыгъе нэбгырэ 75-рэ къаубытгъ, ахэм уголовнэ юф 20 фэдиз къафызэуахыгъ. ыпшъэкэ зигугуу къетшыгъе уахтэм кыриубытэу пэшорыгъэштэу зээгэйнныгъе зэдэзышыгъе купым бзэджаштэгъи 5-у зэррахьагъэр ыкли зэхэубытгъе куп 14-мэ бзэджаштагъэху зэррахьагъэхэр зэхахыгъэх. Наркотикхэм япхыгъе бзэджаштагъе зезыхъэгъэхэ нэбгыри 113-мэ уголовнэ юфхэр къафызэуахыгъэх. Полицием икъулыкъуштэхэм хэбзэнчьеу

кызрагъэклокыщтыгъе наркотик лъэпкэ зэфшхъяафэу грамм 11989-рэ хүрэр къапкырахьгъэх.

Ведомствэм пшьэриль шхъяаи илэхэм ащищ шуаугъе къэзытырэ пэшорыгъэш юфхьабзэхэм язэхэшэн. Хэбзэнчьеу наркотикыр зэрэрагъэклокынхэрэм игумэкыгъохэм общественностым ынаэ тырырагъэдзэним, цыфым ипсаунгъэкэ наркотикым иягъэу къаклорэр зэхгъэштэгъэним ыкли хэбзэухъумаклохэм цыхъэу афашырэм зыкъегъэтигъэним фэш 2021-рэ ильесым Ѣылэ мазэм — мэзаем АР-м хэгъэгү клоц йофхэмкэ и Министерствэ епхыгъе наркокулыкъум иотдел АР-м гъэсэнгъэмрэ шынгъэмрэ и Министерствэ, муниципальнэ образованихэм, общественностым обьединенихэм ялтыклохэр ягусэхэу наркотикхэм апшүеклокынхэм епхыгъе социальнэ рекламэмкэ Урысые шольыр эзэнкъою «Тызэгъусуу Ѣынгъэгъэр къэтэжъуухъум» зыфиорэр хэлжэгъэх. Зынбжь имыкъугъэхэм яофиштэхэмкэ отдельимра наркокулыкъумра зэгъусэхуу гурит ыкли ашьэрэ еджаптэхэм лекциихэр ащищэхашагъэх.

Мэзаем и 26-м АР-м и Къералыгъо Совет — Хасэм и Тхаматэу Владимир Нарожнэр, аш игуадзэу Шыао Аскэр, гъэсэнгъэмкэ, шынгъэмкэ, ныбжыкъэхэм яофиштэхэмкэ, спортымкэ, къэбарлыгъэлэс амалхэмкэ, общественнэ организацихэм язэхынгъэхэмкэ парламентим икомитет итхаматэу Шэуджэн Тембот ыкли наркотикхэм хэбзэнчьеу ягъэзеклон лъяппльэрэ отдельим ипашэу Нэфыш Рустам Ныжыкъе парламентим хэтхэм зэлукъэгъу адьриягъ. Наркотикхэр хэбзэнчьеу кызыэрэрагъэклокынхэрэм епхыгъе къэралыгъо политикэм игъэцэктэн, 1зэгъу препаратхэр шхъяаигъэу къезыгъэклокынхэрэм альпльэгъэнхэмкэ, студентхэр ыкли 1зтахьохэр наркотикхэм ащиухумэгъэнхэмкэ профилактике юфхьабзэхэм адызэрахъэхэрэм атегущыгъэх. Джаш фэдэу юфхьабзэм хэлжэгъэх АР-м гъэсэнгъэмрэ шынгъэмрэ и министрэ игуадзэу Евгений Лебедевыр, наркокулыкъум иотдел иуполномоченнэу Елена Даниловар.

Зэхахъэм икъеухым муниципалитетхэм ыкли гъэсэнгъэ зыщызэрэгъэгъотыре учрежденихэм профилактике юфхьабзэхэм тапэкэ ащищэхаштэхэм иплан агъэнэфагъ, аш къэлэдэжаклохэр, студентхэр, къэлэдэжэхэр, ны-тыхэр, депутатхэр ахагъэлжэштэхы.

Гъэтхапэм и 25-м наркокулыкъум иофиштэхэм зынбжь имыкъугъэхэм яофиштэхэмкэ лъяклохэр ягусэхуу Мыекъопэ къэралыгъо гуманитар-техническэ коллежийм иотделхэм alykla-gъэх. Юфхьабзэм хахьэу наркотикыр зыгъэфедэхэм аш кыкылэлтыкъон 1зтэгъыщтым фэгъэхыгъэ видеофильмэгъэх, наркотикыр уз Ѣынагъоу зэрэштыр агурагъэуагъ.

хэрэ чыпшэхэм дэкъыгъо юфхьабзэхэр ащищэхаштэхэнхэр. Полицием иофиштэхэм гъэсэнгъэ учрежденихэм, чыпшэ зыгъэорыштэжын къулыкъум, псаунгъээр къэухумэгъэнхэмкэ Министерствэм ялтыклохэр ягъусэхуу профилактике юфхьабзэ 1886-рэ ныбжыкъэхэм ыкли 1зтахьохэм адиизэрхагъагъ. Юфхьабзэр оклофэ бзэджаштэгъи 7 ыкли административнэ хэбзэукунонгъэ 89-рэ къыхагъэшыгъ. Наркотик зыхэль вещество грамм 411,408-рэ къалахыгъ.

Жыоныгъуакэм и 21-м МВД-м икъулыкъуштэхэм АР-м гъэсэнгъэмрэ шынгъэмрэ и Министерствэ илтыклохэр ягъусэхуу наркотикым пэуцужкыгъэхэм епхыгъэ юфхьабзэ 1зтэгъэ Андирхье Хъусенэ ыцэ зыхыре къэлэдэжэдэжэ коллежийм Ѣырагъэклокыгъ. Аш коллежийм истудент нэбгырэ 610-рэ хэлжэгъагъ.

Наркотикхэм хэбзэнчьеу ягъэзеклон лъяппльэрэ отдельим икъулыкъуштэхэм район мэхъянэ зиэ юфхьабзэу «Мак — 2021» зыфиоу рагъэклокыгъэм къэх зэфхыссыжьэу ашигъэхэмкэ бзэджаштэгъэ 15 къычлагъэшыгъ. Наркотик зыхэль вещество грамм 151,015-рэ къапкырахьгъ.

Наркотикыр шхъяаихыгъэхэм зэрэрагъэклокырэм ылъэнкъокэ къэралыгъо фэл-о-фаштэхэм ягъэцэктэн хахьэу 2021-рэ ильесым Ѣылэ мазэм къыщегъэжъагъэхуу бэдээогъум нэс юридическэ цыфхэм ялъэу 74-рэ афагъэцэктагъ, наркотикхэм шхъяаихыгъэхуу юф адэшыштэрэ нэбгыри 151-мэ 1зын къаратыгъ.

Министерствэм полномочиу илээм елъытыгъэу хыкухмхэм, псаунгъээр къэухумэгъэнхэмкэ Республике учрежденихэм чанэу юф адаштэ, наркотикым пыщаагъэхэр къычлагъэштэхэнхэм ялзэнхэм, наркотикхэр ыкли врачам къыфыри-мытыхыкъыгъэ психотропнэ веществохэр зыгъэфедэхэрэм медицинэ е социальнэ 1зпыштэгъу арагъэхъотынхэмкэ хыкухмым Ѣышыгъэхуу унашьор зэрэгэцэхэрэм лъяппльэр.

КИАРЭ Фатим.

Цыфхэр нахьыбэу

къызыкIэупчIэхэрэ

COVID-19

КоронавирусыкIэу «COVID-19»-м пэшүеукIорэ вакцинэм изыхэльхан анахыбэу непэ зигугуу ашыхэрэм ашыц. Мы уз мэхаджэм узэребэнэшт нэмикI шыкIэ мы уахтэм зэрэшмыIэр къагурыIou, прививкэр бэмэ арагъашы хуугъэ, ау аш фэгъехыгъэ упчIэхэр къатых.

Урсын вакцинэ заулэ къылаугушысыг, ушетынхэр арагъэкIугъэх, цыфхэм ахалханхэм фэхъазырхэу шьольтырхэм афатуулших. Ахэм ашыцшэу нахьшинахьицхэм къыкIэупчIэрэр бэ. Гүшүэл пае, «Спутник V»-рэ «Спутник Лайт» зыфиорэмэ зэрэзэтекIихэрэр, ятонэрэр зыныбж хэклотагъэхэм зыхальхэе зыкIемыхуущтыр ашIемэ ашIоигуу.

Москва дэт клиникэшхохэм ашыцшэу «Медицина» зыфиорэм, нэмикIэу «Клиника академика Ройтберга» зэрдэххэрэр, иврач шхьалэу Максим Терскэм гупчэ СМИ-м ашыц къызэрэшиуагъэмкIэ, ныбжыр зыхкIуутацкIэ иммунитетым нахь «жажаэу зигъазэу» мэхху, зиягъэ къэкIонэу пкышиолым къихэхъагъэм зэрэпшүеукIорэм къыщекIэ. Аш фэшI прививкэм шуагъэ къытынны пае, вакцинацинем икурс зэрэштий ыкIун фаеу elo. «Спутник Лайт» тхылъэу пылым зэритхагъэмкIэ, ар ильэс 18 — 60 зыныбж хэм коронавирусыкIэ къямыоленэр ары зыфтигъэпсихагъэр, «Спутник V»-р зыхальхяштхэм аныбж 18 икъуугъэн фай, ау зынэсигъэштымкIэ гүнапкье илэп.

«COVID-19»-м пэшүеукIорэ прививкэр зэ пшыгъэ пай уигъашэм узэримуухумэштыр нафэ. Ар кIепшыкIыжыным палтээу пылымы цыфхэр егъэтгумекIых.

ВОЗ-м джыри «ревакцинаци-

! ВОЗ-м джыри «ревакцинаци-
ер» имыщикиагъэу ары къызэритырэр. УФ-м псауныгъэм икъэухуумэнкIэ и Министерствэ прививкэр зып-
шыгъэм ыуж ильэсныкъо нахьы-
бэ тешлагъэмэ,
джыри пшыжын
фаеу elo.

ер» имыщикиагъэу ары къызэритырэр. УФ-м псауныгъэм икъэухуумэнкIэ и Министерствэ прививкэр зыпшыгъэм ыуж ильэсныкъо нахьыбэ тешлагъэмэ, джыри пшыжын фаеу elo.

Максим Терскэм иеплъыкIэ къиритыкIызэ, цыфуу зэ коронавирусыкIэ къызэрэлхагъэхэр джыри зэ сымэджэжыгъэхэм, вакцинер зыхязгъэлхагъэхэм зиэхэм вакцинер зыхильхан ишыкиагъэмэ цыфхэр бэрэ къыкIэупчIэх. Мы лэнэнкIомки иеплъыкIэхэр зэтекIых. УФ-м псауныгъэм икъэухуумэнкIэ и Министерствэ аш пае къеминэу вакцинер зыхэплхан фаеу мээу, мэлтоу къыуагь. Шэ-
ныгъэлэххэм имыщикиагъэу ылтыгъагь.

Арэу щитми, эпидемиологиет ылтэнкIокIэ иофхэр дэн зыхуукIэ прививкэр кIепшыкIыжымэ зэрэнхышишур къы-

хегъэш. Мы уахтэм Урсын Федерацием Iофхэр щиззетеу-
цожыгъэхэу Iлон плъэкIыщтэп. Врачам къызэрэлгъэлхыгъэм-
кIэ, къэралыгъом зыныбж икъуугъэу исым ипроцент 80-мэ вакцинер зыхальхыэмэ ары ильэсны зэ нахьыбэ прививкэр тымышинын тыкъызыфекIон тълэхъэштыр.

Коронавирусыр къеолгэгъэу антителахэр мымакIуу зиэхэм вакцинер зыхильхан ишыкиагъэмэ цыфхэр бэрэ къыкIэупчIэх. Мы лэнэнкIомки иеплъыкIэхэр зэтекIых. УФ-м псауныгъэм икъэухуумэнкIэ и Министерствэ аш пае къеминэу вакцинер зыхэплхан фаеу мээу, мэлтоу къыуагь. Шэ-
ныгъэлэххэм имыщикиагъэу ылтыгъагь.

Максим Терскэм аш джэуап къиритыкIызэ, сымэджагъэр антителахэр алъыплъэн фаеу, ахэр бэу илэхэмэ прививкэм ишын лыгъекIуатэмэ нахьышлоууагь.

«Ревакцинацием» пае вакцинэу къыхэхымэ нахьышуми цыфхэр къыкIэупчIэх. АпэрэмкIэ «Спутник V»-р зыхягъэлхыгъэмэ, ятонэрэмкIэ «Кови-
Вак»-р ябгъэшынмэ сида хуу-
щтыр?

— «Спутник V»-р цы-
фым «иаденавирус» зы-
хэль вакцинэу «вектор-
нэкIэ» тызаджэхэрэм
ащыц. Арышь, прививк
уужым коронавирусым
имызакью «аденовиру-

сими» иммунитет фы-
риIэ мэхху. Вакцинэр ятонэрэуу зызыхяб-
гъэлхъажысирэу уахтэм
«аденавирусым» имму-
нитет джыри фыриIэ
зыхъуIэ, а вакцинэ
дэдэм икъюу укъымы-
ухумэн ыльэкIыцт.
Аш сыкъыпкырыкIызэ
апэрэмкIэ «Спутник
V»-р зыхягъэлхъа-
гъэмэ, ятонэрэмкIэ
«КовиВак»-р ябгъэ-
шынмэ нахьышлоууагь
— къыуагь Мак-
сим Терскэм.

Вакцинэм иаххитлии хальхы-
гээу ау антителахэр илэ мыху-
гыа къыхэкIы. Аш фэд хуумэ
уэрэзекIомэ нахьышум ыгъэ-
гумекIырэр бэ. НэмикI вакцинэ
зыхягъэлхъан фаеу ельтээ аш.

КоронавирусыкIэм пэшүе-
кIорэ вакцинэр зыхязгъяль-
хэхэрэм зитемпературэ къы-
дэкоягъэхэр, е гүшүэл пае,
зышхъэ узыгъэхэр къахэкIых.
Аш фэдэу прививкэр зэхээши-
гъэхэм «ревакцинаци» ашы-
жымэ хууцтмэ е зыфагъэх-
зырын фаеэ цыфхэр егъэ-
мукIых.

Температурэри, шхъэузыри, къыкIэу прививкэр ужым цы-
фым зэхишэхэрэри узьэштэн Iофхэр зэрэштымитын, ахэр
тхылъэу вакцинэхэм аплылым
зэрарытхагъэхэр Максим Тер-
скэм кIегъэтхы. Пкьышольыр
ауштэу вакцинэм «пэтьокIы». «Ревакцинаци» зышынмэ
зышоигохэмки ахэр перьюхуу
мыхуухэу ары къызэриорэр.
Ау антителахэр уилэхэмэ, ахэр
зыфдэихэр апэррапшIуу зэбгъэ-
шэн фаеу зэрилтытэрэм джы-
ри зэ къыкIегъэтхыжы.

Сабыир къыгъотыжыгъ

Благодарность
Тлишевой Тамаре
Алиевне

Благодарность
Тлишевой Тамаре
Алиевне

★★★★★

ПсэупIэу Тюменскэм щыпсэурэ Лышэ Тэмарэ Тюпсэ районным икъэухуумэнкI органхэм сабыцкыкIоу гъощагъэр къызэртигъотыжыгъэм пае рэзэнгъэз тхыль къыфагъэшьошагь.

Тэмарэ Адыгэ Республиктэ ит къуаджэу Адэмые къышыхуу, иунашо Тюменскэм щэпсэу. ИсенхэяткIэ медсестра, санаториу «Ямал» зыфиорэм Iофшешэ.

Шышхъэлум и 6-м аш исабийхэр адигэ къашьхэмкIэ ансамблэу «Дышэе кIэн» зыфиоу Агой щыззэхшагъэм къышагъэхэу къэбар гомыу зэхихыгь. Ильэси 8 зыныбж шьэожыгуу яни янэжки къаримыю джегуакIо дэкIигъагъэр агъотыжыштыгъэп, сыхыт заулэ хуугъэу лыхышиштыгъэх.

ШьэожыкIем ибынхэри, поселкэм дэсихэри, полицием иофышэхэри лыхышиштыгъэх, — къылотасть бзыльфыгъэх. — Тыдэ хуун ыльэкIыща сабыир? Зизакью къэзикIухьэрэ шьэожыги, федеральна трассэр псэупIэм зэрэпэблагъэри, зыгъэпсэфакю къэкуагъэх цыфхэри бэ зэрэххэрэри синэгу къыкIуагъэх. Сымырхэхатэу гъогум сыйкытхеягь. «Хэта зышээрэ, сэ ар сале къифэнки мэххуба?» зэслюжыгъэ. Синасты къыхыгъиг...

Культурэм и Унэ пэмычыкIэу цыфхэм зашидзыу, изакью щыджеурэ кIэлэцкыкIур Тэмарэ къыльэгъуу.

Щагъэ плоним иоф тетигъэп, ау зиплыхъэ зэптигъэ. Тэмарэ аш дэгүшүээнэу зыргэхжээ, ар зыльыхуухэ шьэожыгъэри арэу зэрэштыр шхэхэу къыгуршуагь. Пчэдэжхэм къыщегъэжьагъэу кIэлэ купым ахэтэу футболь зэршагъэри, телефон илэпти, янэ фытеонэу зэрэмыхууагъэр, зэрариштыр зэrimышэштыгъэр аш къылотасть. Тэмарэ аш плоним иоф тетигъэп, ау зиплыхъэ зэптигъэ.

Бэрэ пымыльхэу полицием иофышэхэр кIалэм къылыкIуагъэх, хуугъэр зэхажыгъ, зыхэхэм арагъэгъотыжыгъ, — къыуагь Тэмарэ. — Сэ лыгъэшхо зесхягъэу clorep, ау ны фэдэу сыйекIуагь. Сабыхэм бэ къащыширэр, гъуащхэу, кIодхэу мэхху. Джащ фэдэу уахтэм ахэр зыгъэдэонхэ, IэпыIэгъу афэхъун, зыгъэрэххатынхэ цыфхэр апэ къифэхэмэ дэгъу. Уахтэр зэхжокIыми, гумэкIыгъо-тхъамыкIагъохэри гъашIэм къыхэхуухъэхэм тэ цыфыгъэ тхэлээу тыкъэнэн фае. ТызэдэлэпIэшынрээ зэкIами типшэрийлээ.

Мэфэ заулэ текIигъэу полицием иофышэхэм Тэмарэ рэзэнгъэз тхыль къыфагъэшьошагь. Лыхыхон Iофхэм зэрархэлжьагъэм, сабыим зэрэфэгумэкIигъээм апае зэрэфэрэзхэр къыралуагь. Ежым къызэриуагъэмкIэ, зэкIэм анах гушуагьор кIэлэ джэгулэр псэоу иунашо къызэрифэжьагъэр ары.

НЫБЭ Анзор.

ШъумышІэхэр ЗыгъэпскыпІэхэм Шъуахэмыхъ

Цыфхэр псым ымытхъалэн-хэм, шъобжхэр атещаъжэхэс мыхъунхэм ыкыл псы объектхэр щынэгъончъеу щытынхэм афеш! Гъэлорышланлэм зызыагъэпскын-ре лъехъаным щынэгъончъеу узэрэзеклон фэе методическэе унашьохэр муниципальнэ образование пстэуми афыригъэхын-гъэх, цыфхэм яшынэгъончъагъэ къизы! Отсык! Хэрэ щитхэр ыкчи тамгъэхэр псы объектхэм асагъэуцунхэу унашьохэр афа-шынх.

Пашэм къызэриулагъэмкіе, 2021-рэ ильясым мэкьюгыу ыкы бэдзэогыу мазэхэм льыпльян-профилактическэ юфтьхьа-бзэу «2021-рэ ильясым ильямафэ псыхъохэр щынгъончьеу щытынхэр» зыфиорэм хахьеу Урысые Федерацием ошёдэ-мышэ юфхэмкіе и Министерствэ и Гээлорышлэпэ шъхьаэу Адыгэ Республикаэм щылэм и Гупчэ АР-м хэгъэгу клоц юфхэмкіе и Министерствэ, зыныбжы имыкъугъэхэм ялофигъохэмкіе комиссием хэтхэр, Мыекъопэ къэлэ администрацием иллы-клохэр ягъусэхэу дэкыгьо 29-рэ зэхащагь. Зызщыгъэпскы мыхьущт чыпшэхэм пешшоры-гъэш юфтьхьабзэхэр аышээ-рахьагъэх, псы объектхэм цыфым ишылэнныгъэрэ ипсауныгъэрэ къащуухьумэгъэнхэмкіе шапхъэхэр зыукъохэрэм ыкы псы объектхэм общественнэ рэхъятныгъэр аышызуукъохэрэм, джащ фэдэу псым ухахъэ зэрэмыхьущтүр зытхагъэхэ тамигъэхэр зымыгъэуцугъэхэм ад-министративнэ пшьэдэкыжхэр арагъэхыгъэх.

Анахъэу зыщыгбъэскы мы-
хъущт чыпIехъу, щынагъоу
щытхэм ащылагъэх. Йофтхъабзэм
хахъэу зэкIемки хэуукъоныгъи

Урысые Федерацием оштэдэмьиштэ тофхэмкіэ и Министерствэ и Гъэлорыштэпіэ шъхьаалэу Адыгэ Республикаем щылэм къызэритыгъэмкіэ, 2021-рэ ильэсир къызихъагъэм къыщыублагъэу Адыгэ Республикаем ипсыхъохэм хъугъэштэгъи 9 ащагъэунэфыгъ, нэбгыри 10-р псым ытхъэлагъ, зыныбжь имыкъугъэхэр пштэхэмэ, зы шъэожые псым екіодыллагъ. Блэктыгъэ ильэсым мыш фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, хъугъэштэгъибгъу агъэунэфыгъ, нэбгыри 9 псым ытхъэлагъ. Амыгъэнэфэгъэ чыпшэхэм цыифхэм зызэрэщагъэпскыыхэрэм мы тхъамыклагъохэр къыкіэльзеклох.

178-рэ къыхагъэшыг, Іэтахъохэм ямызакью нахъыжъхэм профилактикэ зэдэгүүшүүлэгүү 98-рэ адашыгъэх, узыгъэгъозэрэ памятки 137-рэ афагощыг. Аш нэмыйкэу шапхъэхэр зыукуягъэхэм административнэ протоколхэр къафыратхыкыгъэх. Джащ фэдэу Гупчэм инспекторхэр кілэццыкү зыгъэпсэфын пілэ лагерьхэм ашыгъэх, псыхъохэм сакъыныгъэ къащизхагъэфэнхэмкілэ ыккі апэрэ медицинэ Іэпынгъур зищыклагъэмрагъэгъотын альэкыннымкілэлекции къафеджагъэх.

— Гъэмафэм, ом изытет
зыщи фэбэшхом, респуб-
ликэм юыспэухэрэм ыкИи
хъякIэу къаклохэрэм псым
узэрэшызыекIон фэе
шапхъэхэр аукъохэу бэрэ
къыхэкIы. КIэлэцIыкIухэм
языгъэпсэфыгъо гъэмэфэ
льэхъаным янэ-ятэхэр,
альыплъэштхэ нахьыжь-
хэр ямыгъусэхэу псым
маклох ыкИи зызицыб-
гъэпскIы мыхъущт чы-
пIэхэр къыхахых. Мы
мафэм ехъулIэу псым
зэрекIодылIэхэрэм лъансэ
фэхъухэрэм аицищых зэтэ
мыгъэпсихъагъэх чы-
пIэхэм зызращагъэ-
пскIырэр, ешъуагъэхэу

*псым зэрэхахъэхэрэր, зы-
ныбжь имыкъуగъэхэм зы-
пари алтымыилэу псым
зызэрэцагъэлскыуэр,
псыр щинэгъончъэу щы-
тынымкэ шапхъэу
щылэхэр зэраукухохэрэр,
кыгуагъ Нэхэе Юрэ.*

АР-м иунашьоу «Административнэ хэбзэукъоныгъэхэм яхыллагь» зыфиорэм къыдыхэлтын тагъэу хабзэр зыукъуагъэхэр къыхэгъэшьгъэнхэм ыкИ ахэм административнэ пшъэдэкъыжь атыральхъанымкIэ муниципальнэ образованиехэм администра-

ТИВНЭ КОМИССИЕХЭР АЦЫЗЭХАЩА ГЬЭХ.

Гъэлорышаплэм илофышэхэм
анахъэу аналэ зытырагъэтырэр

кіләләцықұхәр псым ымыт-халәнхәр ықы шъобжхәр ате-щагъәхә мыхъунхәр ары. Аш-фәдә хъугъә-шіләгъә тхъамыкла-гъохәм кіләләцықұхәр аштыуху-мәгъәнхәм фәші, Урысые Феде-рацием ошілә-дәмәышілә іофхәмкілә и Министерствә и Гъэлорышіләпіз шъхъаңу Адыгә Республика-шыләм ны-тыхәм закыифегъазз-ясабыйхәм алтыпльэнхәу япшъэрлыхәр икү фәдизеу ағъәцекіләнхәу, сабыйхәм яштыләпіз

ныгъэрэ япсауныгъэрэ нахьыжь-
хэм алэ зерилтъыр зыщамыгъэ-
гъупшэнхэу.

Мэфэ фабэхэм псым зыццэлтэй эпсиксынхэу зикласэхэм врачхэр къяджэх шён он пытэхэр амыгъэфдэнхэу, сида пломэ фабэмрэ шёнонымрэ зызэхэхэкэе ащ псауньгээр псынкээу зэшигъэкъон ыльэкъышт. Етлани цыфыр ешъугъэу псым зыхахэкэе фэшым ыубытын ыльэкъышт, ащ къыхэкэу псым ытхэлэнным ишынаагьо къэуцу. Джаш фэдэу псым къызди хыхыхэрэ хүгуягъэ-шлэгъэ тхъамы-клагъохэм льапсэ афэхъухэрэм ашыщ лъэгап!эхэм адэк'уа-ехэшь, кызыэрэхап!эхэрэр.

Адыгэ Республика клиническэ сымэджээмш иврачхэм кызыз-
ралыуагъэмкіэ, тхыкуупшхъэм
фыкууагъэ фэхүүтэу тхьамафэ
къэс анах макләми нэбгырту

— *Псым ухапкIэу пIоээ сэ-
къатхэр зэрыс курэжсъем
уитIысхан пльэкIыщт.*
*НахыбэрэмкIэ тхыкъу-
пшхъэм ытишэ зэхэтын-
пIэ зэнэкIы. Ар тхыцIэм
ыкуцI ихырэкIы, азыфагу
шхъэкIуцIым Iоф гэзы-
гьашIэхэр лынтифэхэр
рэкIох, джасц фэдэу
шхъэр зыIыгъ тхыкъуп-
шхъэмэ азыфагу дискыр
дэлль. Тхыкъупшхъэм
шьобжсэхэр зыфэхъухэкIэ,
шхъэм екIолIэрэ от-
делхэр: лынтифэр, нервир,
нэмыкIхэри зэцэкьюх, —
ею Адыгэ республикэ кли-
ническэ сымэджэщым ней-
рохирургиэмкIэ иотделение
ипашэу Хъатх Марат.*

Зыгъепскып! Эхэу узыхаахъэхэ
мыхъущтхэм «табличкэхэр» ате-
тыых нахь мышлэми, цыфхэр
пфэгъэдaloхэрэп. Бүлжкэ ащ
гумэкыгъохэу къыздихъынхэ
ыльэкыщтхэм ягувшысэхэрэп,
ежь ашхъэ къихъэрэмкэ мэзэ-
клох. Анахъэу цыфыр ешъуагъэ
зыхъурэм нахь къаигъэ мэхъу.
Чэфым зэрихъэу ар псым зыха-
хъэкэ ыгу фэщчырэп, ыльтакъо-
хэр еубытышь, къедэлжъхэрэп
— джары нахыбэрэмкэ псым
ытхъалэхэу къызкыхъэкырэ.

Зызыбгъэспкы мышъущ
чыпIэхэм ааххъэхэрэм апае
хебзэгъэуцугъэ аштагъэу юф
ешIэ. Мыщ кыдильтэхэрэ
шапхъэхэр зыукъохэрэм тазыр-
хэр атыральхъэх. Ареу щигтми,
аши из цэг сунухорс.

Узфэсаксыжынын нахышылүштіләп. Арышь, зикъэбар шұумыныштахәре гъэспкыліхәм шұуахәмыхъама нахышылүштіләп.

КИАРЭ Фатим.

Цыфыр ыкIи къешIэкIыгъэ дунаир

Зыфэе-зыфэшIу пстгэур зэрагъотылIэжьыштыгъ

Икыгъэ я ХХ-рэ лэшлэгүүмрэ джырэ я ХХI-мрэ зэфэдахэп. Ильэс 40 — 50-кэ узэклээбэжьмэ, адыгэр ылэшхыхитүкэ зыфишлэжжырэр ышхэу, чыгум ышххээ хэльэу, былымхэр ыхуххэу, пхьи, мэкьи кыуупкэхэмэ зэтэрильхажхэу унагьо пэпчь ис хульфыгъэр къэгъотэкло-пкээушхуагь. Кьошибэм е хульфыгъэ клаалэхэр зицэхэ ны-тыхэм ахэр ялэпылэгъугъэх — хэтэшхо лэжынымки, унэгьо хызметымки, колхоз тоофшлэнышхоу ны-тыхэм атегъэктэгъягъэмки.

хъагъэмэ, тэджыхэти, пхъэн-
тлэкlyр фагъэкlyуатэштыг. На-
сыкъотыгь, спъакъохэр къэланли,
сыкъызэхэфэнэу сежъагь...

Сышкхуу игуащ гу кысльити, «а тхъэ дэдэр кысауи, пшъэшъэжъые сабыир мөш фэдизым щытыгъа?» Ылозэ, къэ

Къэсэшіекъы, аләрэ классыр къэсүхүщтыгъ, сышпху нахыжъ зинисә тиблагъәхәр тадәкъ хъакіеу къызызәрекіогъа тадәкъ – ипш, игуаш, ахәр къэзыщәгъе шоферыр. Зэрәхабзәу, хъакіехәр ағъашлохәу, хъульфыгъәхәу ықиң бзылъфыгъе хәшүнәбі, сыйкыкъуилъешүжыгъ, «зыгорэ егъаш» алы щысчәм, тәкly мыхъамелә зызыуысэльхәм, нахышу сыйкъәхүжы, щагум сиратупщыгъ. Джарәу алорәм тышомыкіеу, ны-тыхәм къыталаорәр гущыләнчъеу дгъәцакіштыгъ.

загъажъэкэ, тхъамафэм икъу-
щтыгъ, хъаджыгъэри дэгүүгээ,
хъалыгъури Iешly дэдагь. Шхын
кээтэкуяафэр, тэ, нахь цыкъухэм,
кытагъашыпыштыгъ, пхъэнкыи-
гу о тиромыж.

Зыфее-зыфешур унагъо пэпчъ илагъ: хъаджыгъи, дагъи, картофи, натрыфи, чэм зэклэс зиёхэм гъэцшр ренеу артыгъ — щэ, тхъу, шатэ зыфеплощтхэм ашч дэжьым тафэягъэп, ау джы дгъотыжыхэрэпшь, тшошуюупс хъульзэх. Чэт-тхъачэтхэр тихъо-игъэх, о пхъугъэм фэдэ хъун-щыла, яллэпси, ящылси лашу дэдагъ, а зэклэ пльыжыбзэу зэклэшыхажыгъэу. бжыныф

зэхгүштийнхээний вэу, ожныгын
щигүүмэй Iашлур хяалихэсээсийнкэйн
ланэм кызытырагчайцоктэй, укын-
тэшхэкынштыг. Щэлэмэй фабэр,
тхүүрьжье хъальжьор, хъакухья-
лижьор бэрэ тянэ тфишынштыг.
Гээмэфэ мафэхэм, натрыфим
ягъом, хъакум пэтшыхъети, цэ-
цэшхом шөльзэе натрыфир
дгъажжээштыг — а гаражжоцштыг
щыуанышхоктэй — уешхэкынштыг
Пээр.

Ау мы зәкәм кын апымылтыгъэй пфәштәп: хатәми, колхоз шоффими уащыләжъән, унагарьори аш исхәри бысынгушәм щыкіәгъәнчъәу ыығыныхә фәягъә. Пітепелтыныхәр фыжъ закіещтыгъәх, ахәр Іәкіә бәрә ало-тыхәэз ағықыыштыгъәх, щагум кіәпсәшхо ищыгъәм гъемафи, кыимафи, бжыхы, гъатхи щагъез-гъушыяжъыыштыгъәх, къебзәмә іашур къапихыыштыгъ. Унәхэр чыиғығыгъәх е пхъэ зәхәпцағъәм ятіә дәүупціәгъарь, чырбышыр агъезфеде зыхуугъәр анахъәу я 80-ре ильесхәм якъежжапіәрары, нахъ пасәү зышыгъәхэр

— 50-кэ
шъяхъэ хэльэу,
о пэпчь ис
зинэхэ ны-тыхэм ахэр

клюхэр ыклы остыгъэшхо лъякъо
кыыхъэхэр нахь гъот зиlэхэм
фэтагыныр арагъахьоти, пчыхъэ-
рэ агъаблэцтгъэх. Электриче-
ствэр — ар анахь тызгъэгушуа-
гъэу, тыхъэзгъэппльэжьыгъэмэ
ашыш.

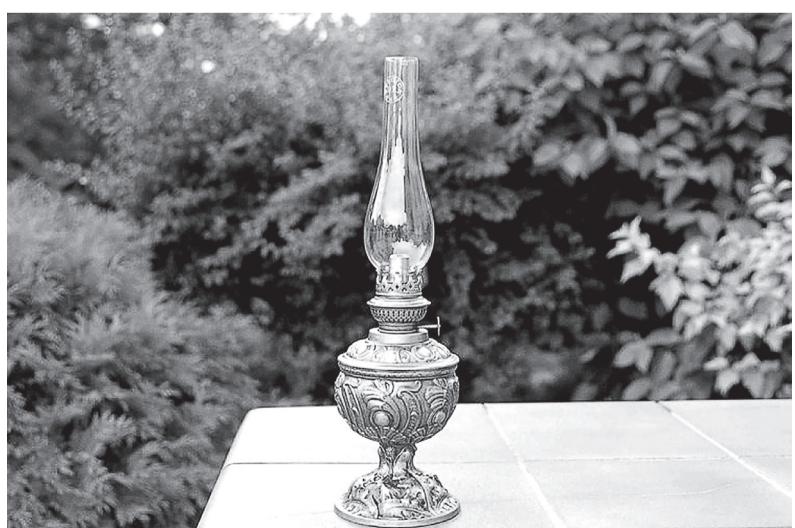
Уахътэр, уахътэр! Ар гу лъы-
мыхтахэу, лъерычъе псынкъем
тетэу мачъэ. Зыр зым кыры-
пльыжкъем энэкъокъузэ, унэу
тызщаптугъез дэрмэншихорэ
нэхъоирэ зерыйлыгъери акъутэ-
жъи, унаки ашыгъ; ау, сэ
сшъхъэкъэ, чыниф унищым ядэхэ-
гъэгъэ-гупсэфыгъагъэр, пышсэм
зэкъе аш дэжъым зэрэфэдагъэр
— унэ Iæklapэм — унэшхо
зэйхүгъээм Ильяссыкъеэр къесы
зыхъукъэ елкэр зэрэшьизэуахы-
штыгъэр, аш джэгуальхэеу
пальхъэштыгъэхэм ядэхэгъагъэр
сшыгъупшэрэп, Iашу-Iашлоу,
сисабынгъо тхъагъо итхыпхъэу
нэм кыкъацуюжы

Игъорыгью ятэм, пшахъом, пхъэм ауж икъыхи, гъучыр агъ-федэ хъугъэ — чеухэр, щагум дэт псезуальэр — зэкі щагур профнастилкэ члаухумэ. Техники псезуальэр хьои хъугъэх: зэрэ-гыкхээр машини, гъеччыгальти, сапаульгийн пылукклати.

Газкэ унэхэр агъэлпльых, псыр арышагь, зыгъэпсклигэхэр ахэтых, ау щымыэ закъор — псауныгъ, гъашэ. Медицинэри чыжъэу ыпекэ лъыкlotагъ фэдэми, узыгъохэм цыфым «оххох» рагъялорэп. Адэ зэкэ чыюопсыр — пси, хи, мэзи, чыгуи, жы зэхэуутэхэмэ, псауныгъэр тыдэ къикыщта? Къытэшлэкыгъэ дунэе дахэм нахь тифэсакъэу, ыпекэ зэрэштыгъэу, түххумэцтыгъэмэ бэкэ нахьышугъ. Цыфхэр унагъом ис пэпчь машинэ зырыз зэрафэ, тлэку щыкыгъялох; умыклоу, умыгъэу, плкьышьол мыулэоу сидэуштэу псауныгъэ уйэшта? Къэлэдэсхэр архэмэ, унэ зэтэтхэм арысхэм яоф дэй дэд. Ары, щагу уйэу, чым тет унэ ущэпсэ-

умэ дэгүү хьэ уйлэнри, чэтыу
уйлэнри, арынчье... зэрарэу
къапалырэм ежь цыиф шьып-
къэр рэпщынэ. Тыфэжкугъе-
сакъ ыкы къэтэжкугъеухъум
тичыопс.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Спортынрэ щынныгъэмрэ

Егъэжьап! зыщашигъэр яльэпсэш!у

Дзюдомкэ Мыеекъопэ бэнэпэ еджаплэм шьольырхэм язэукигъухэр ильэсүм төгтогогто зэхищэнхэр шэнышу фэхъуг.

Санкт-Петербург, Татарстан, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Краснодар краим, Адыгейим, нэмийхэм спортымкэ ялофышэхэр, дзюдомкэ бэнаклохэр бэмышэу Къэбэртэе-Бэлъкъарым щызэукальхэр, егъэджэн зэхахъэхэр щызэхаша-гъех. Йошхъэмафэ идэхагъэ нахышшу щызагъэзэным фэш күшхъэхэм дэклюгъех.

Купым хэтхэр Адыгейим кынзкохэм, ягукецкыжхэм атегу-щыгъагъех. Анахъэу ашлэгэшэгъо-ныгъэр Адыгэ къэралыгью университетым физкультурэрэм дзюдомрекэ и Институтыр Мыеекъупэ кынци-ухыг, спортымкэ дунэе класс зиэ мастер.

Владимир Драчко Тууласэ кынцихъуль, Мыеекъупэ ибэнэпэ еджаплэ щангуль. Тренерэу Зэфэс Заур ипащэу дзюдом зығи-гэсагъ. Европэм изэнэкъоку

гъехэм къалотэжьыгъэхэр арых. Кобл Якъубэ льапсэ зыфишыгъэ бэнэпэ зыгъесаплэу Мыеекъупэ дэтыр дунаим шүкль щызэлъашэ. Михаил Нажиловыр Санкт-Петербург щэпсэу. Аш иныбджэгъо Улан Гуртууевым физкультурэрэм дзюдомрекэ Институтыр Мыеекъупэ кынци-ухыг, спортымкэ дунэе класс итренер шхъал.

Уджыхъу Адам СССР-м спортымкэ имастер, Кобл Якъубэ юцэ зыхьырэ спорт еджаплэм ныбджэгъо щырилхэм кынци-ухыг, Уджыхъу Адам зэхэшкэо дэгъу, ныбжыкъэхэм яупчэжьэгъу. Кобл Якъубэ зэрэ-

лукъеэштыгъэр, дзюдом, самбэм атегушигъэхэ зыхьукэ, Адыгейим юцэ дунаим нахь лягагу щаэты ашлонгъо амалыкъэхэм зэральхууцьгъэхэр Адам щыгъупша-гъэп.

Роман Оробцовыр Адыгейим дзюдомкэ спорт еджаплэ итренер. Бастэ Сэлымэ АР-м дзюдомкэ спорт еджаплэу Кобл Якъубэ юцэ зыхьырэм ипащ, Адыгэ Республиком дзюдомкэ ихэшыпкыгъэ команда итренер шхъал.

Мыеекъопэ бэнэпэ еджаплэм ныбджэгъу зэфишыгъэхэр тикъалэ зызызэлокъэхэм, дзюдом изыкъеgeэтийн тегушигъагъэх. «Нэпэласэм иеджап!» зыфиорэр зэхачи, дзюдомкэ ныбжыкъэхэр зэргэгасэхэрэм еплъыкъеу фырлээр зэфахысыжьыгъ.

Мыеекъупэ щыкъошт

Ионыгъо мазэм и 22 – 27-м Урысыем дзюдомкэ изэнэкъоку Мыеекъупэ щыкъошт. Хэгъэгум ибэнэкто анахь лъэшхэр тикъалэ щызэукиштых.

– Урысыем изэнэкъоку Мыеекъупэ зэрэшьзэхашэрэм мэхъэнэ ин етэти, – кытиуагъ Адыгэ Республиком изаслужене тренерэу Бастэ Сэлымэ. – Кобл Якъубэ ригъэжьагъэхэ юфхэр лыгъэкъолтэгъэнхэмкэ зэнэкъошт, мэдээлээр джэлэшшүүлэшүүлэшт.

Михаил Нажиловым, Улан Гуртууевым, Владимир Драчко, фэшхъяафхэм Адыгэ Республиком спорт псэуальхээр зэрагъэлъэгъэх, ахэр зэрээзетэгъэпсихъа-гъэхэм осэ ин фашыгъ. Хъаклэхэр Лэгъо-Накъэ, республикэм ичын-пэ дахэхэм ашыгъагъех.

Цыфым илүн, ильясэн, физкультурэрэм спортымрэ апыша-гъэхэм щынэгъээм чыпэу щы-рялэ, ныбджэгъуныгъэу зэдь-рялэгъэхэр зэрэшыллыкъуатэрэм, нэмийхэм атегушигъагъех.

Сурэтым итхэр: зэхахъэм хэлэжьагъэхэр.

**Зэхээшагъэр
ыкИ кындызы-
гъэкъирэр:**
Адыгэ Республиком лъэпкэ Йофхэмкэ, Икъыб къэралхэм ашы-псурс эртэлэпкъэ-гъухэм адырьээ зэпхы-нагъэхэмкэ ѹкИ кынбар жууцэм иамалхэмкэ и Комитет Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер зыдэ-
щыгъэр:**
385000,
къ. Мыеекъупэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къайхырэр А4-кэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчъагъэхэ 5-м
емыхъхэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтээ, шрифтэр
12-м нахь цыкунэу
щытэп. Мы шалхъэ-
хэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием
зэкъегъэжъых.

Зыщашихъяаутигъэр:
Урысыем изэнэкъоку
Мыеекъупэ зэрэшьзэхашэрэм мэхъэнэ
ин етэти, – кытиуагъ Адыгэ Республиком изаслужене
тренерэу Бастэ Сэлымэ. – Кобл Якъубэ ригъэжьагъэхэ юфхэр
лыгъэкъолтэгъэнхэмкэ зэнэкъошт, мэдээлээр джэлэшшүүлэшүүлэшт.

Зыщаихъяаутигъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеекъупэ,
ур. Пионерскэр,
268

**ЗэкъемкИ
пчъагъэр
4463**
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1674

Хэутиным узчи-
кээтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
Зыщаихъяаутигъэхэ
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъяаэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъяаэр
игуадзэр
Мэццлэкъо
С. А.

Пишэдэкъыж
зыхьырэ секретарыр
Хъурмэ
Хъ. Хъ.

Волейбол

Ячъагъэ хэхъо

Мыеекъопэ волейбол хъуль-фыгъэ командэу «Динамо-МГТУ-м» 2021 – 2022-рэ ильэс ешэгъум зыфегъэхъязыры.

Урысыем изэнэкъоку ашы-эрэз купэу «Б-м» щыкъоштим «Ди-намо-МГТУ-р» хэлэжьэшт. Команддэм итренер шхъалэу, Адыгэ Республиком изаслужене тренерэу Павел Зборовскэм зэрилтийрэмкэ, ешлаклохэм ялэпэ-сэнгыгэ хагъэхъонымкэ амьшлухэр ялэх.

Адыгэ Республиком истадион, Мыеекъупэ изыгъэпсэфырэ парк, МКъТУ-м спортымкэ ипсэуальхээм, нэмийхэм «Динамо-МГТУ-м» изыгъэхъязырын зэлүкэ-гъухэр ашхэлжэх. Джырэ уахътэ куячээр апсхыхъ, атлетикэ псынкээхээр шыкъэхэр кызизфагъэфедэх.

Команддэм Никита Турковыр хэхъижыгъ. Къэй аштагъэхэм ашыщ псэуплэу Мостовскоим щангульэ Денис Верниковыр. Къошк Русслан, Никита Филипповыр, Юрий Пичуевыр ильэсны-

бэ хуугъэу университетым ико-
мандэ хэтыхъ, ешлэкэ дэгъу
зэнэкъоку кынцихъельягъо.

Урысыем и Кубок

Ионыгъом и 12 – 18-м Урысыем и Кубок командэхэр фэбэнэ-щтых. Ешлэгъухэр Махачкала щыкъоштых.

Ешлэгъухэр

— Хэгъэгум изэнэкъоку хэхъэрэ ешлэгъухэр чьэпьюгъум и 16-м едгэжъэштых, — тизэд-гүшүүгэгъу лъегъэхэрэ Павел Зборовскэм. — Команди 10 ап-шээрэ купэу «Б-м» хэтыр. 2020 – 2021-рэ ильэс ешлэгъум я 5-рэ чыпээр кынцихъельягъ. Мигъэ ахэ ишьыцхэм ашыщ тыхъуным тифбэнэшт. Студентхэм ямызакъо, физкультурэрэм пышагъэхэу волейбол ешлэ зышлонгъохэм ячъагъэ зэрэхахъорэм тегъэгушо. Урысыем физкультурэрэмкэ и Мафэ фэгъэхъыгъэ зэлүкэгъу хэм тигуапэу тахэлжэшт.

Кушъхъэфэчъэ спортыр

Норвегием щыкъошт

Хэгъэгүхэм я Улэшыгъэ Клиачэхэм кушъхъэфэчъэ спортымкэ ядунае зэнэкъоку Норвегием щыкъошт.

Адыгэ Республиком кушъхъэфэчъэ спортымкэ иеджаплэ зыышыгъасэхэу Елизавета Ошурковамрэ Гюнель Мехтиевамрэ Урысыем изэшыпкыгъэ командэ аштагъэх, дунэе зэнэкъоку шышхъэлум иаужырэ мафхэм щынэштим хэлэжъэштых. Республиком изаслужене тренерэу А. Войновыр япащэу пышашъэхэм загъэхъязыры.

Урысыем и Кубок

Шышхъэлум и 23 – 28-м Урысыем и Кубок кынцихъельягъеням фэгъэхъыгъэ зэлүкэгъухэр Адыгэ Республиком щыкъоштых.

Зэнэкъоку бзыльфыгъэхэр хэлэжъэштых.

— Хэгъэгум иныбжыкъэхэм язэукигъухэм пышашъэхэр ашынэкъоку ўштых. Купхэм ахэтхэу, язакъо апэрэ чыпэхэм афэбэнэштых, — кытиуагъ Адыгэ Республиком кушъхъэфэчъэ спортымкэ и Федерацие ипрезидентэу Анатолий Лепюк.

Нэклубгъор зыгъэхъязырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбый.